

Czy tęcza może być słodka? Eliksiry Tęczowej Wróżki

 4-5 lat

 PRZEDSZKOLE

 110 min (2 dni)

 21 osób

Zajęcia mają formę sensoryczno-badawczej przygody z elementami storytellingu. Dzieci poznają legendę o Tęczowej Wróżce, która pragnie przywrócić tęczę na niebie za pomocą magicznych, słodkich eliksirów. Każdy kolor to inny smak, zapach, eksperyment. Dzieci poznają wartość wspólnego działania, przygotowują eliksiry, mieszają barwy, obserwują cukierkowe reakcje. Całość przygody kończy się powrotem szczęśliwej Tęczowej Wróżki na niebo.

Scenariusz: Stowarzyszenie Robisz.to
Główne autorki: Żanetta Gugala oraz Anna Pobłocka

Czego uczą zajęcia:

Kształtowane kompetencje kluczowe:

Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych:

dzieci rozpoznają kolory i sekwencje, eksperymentują z cieczami i barwnikami, obserwują zmiany (rozpuszczanie, mieszanie, kapilarność), posługują się pojęciami: więcej, mniej, kolejność itp.

Kompetencje w zakresie umiejętności uczenia się:

dzieci wyciągają wnioski, np. poprzez eksperymenty, świadomie korzystają z doświadczeń innych dzieci, rozwijają ciekawość poznawczą.

Kompetencje społeczne i obywatelskie:

dzieci współdziałają w grupie, dzielą się materiałami, budują pozytywne relacje poprzez wspólne działanie, rozwijają empatię wobec siebie - rozumieją emocje innych osób.

Kompetencje w zakresie komunikacji w języku ojczystym:

dzieci słuchają ze zrozumieniem, wyrażają myśli, emocje, spostrzeżenia, uczestniczą w rozmowie, odpowiadają na pytania, tworzą wypowiedzi.

Kompetencje cyfrowe: dzieci uczestniczą w zajęciach z tablicą interaktywną, oglądają film edukacyjny o zjawiskach optycznych.

Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej: dzieci uczestniczą w spektaklu storytellingowym, tworzą wypowiedzi artystyczne, doświadczają emocji poprzez sztukę i ruch.

Jakie umiejętności rozwijają zajęcia:

- **percepcyjne i poznawcze:** rozróżnianie i nazywanie kolorów, rozumienie przyczynowo-skutkowe (eksperymenty);
- **twórcze i artystyczne:** tworzenie kompozycji (eliksiry), wyrażanie emocji poprzez kolor, ruch, piosenkę;
- **społeczne:** uczestniczenie we wspólnej decyzji, np. wybór składników eliksiru, dzielenie się materiałami, przestrzenią;
- **komunikacyjne:** wyrażanie swoich odczuć i emocji, udział w rozmowie, zadawanie pytań, poszukiwanie rozwiązań;
- **motoryczne:** doskonalenie motoryki małej, ugniatanie, mieszanie, wyciskanie, rozwijanie koordynacji ręka - oko.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa kolory tęczy;
- uzasadnia potrzebę pomocy Tęczowej Wróżce;
- rozwija wyobraźnię uczestnicząc w Tęczowym Świecie fantazji - wróżka, eliksiry;
- współdziała w grupie podczas przygotowania składników eliksiru;
- aktywnie uczestniczy w eksperymentach i próbuje wyciągać wnioski;
- wykazuje zainteresowania zjawiskami fizycznymi i smakowymi;
- odczuwa radość z efektów swojej pracy.

Podstawa programowa:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka: I 3, I 5, I 6, I 7

Emocjonalny obszar rozwoju dziecka: II 1, II 2, II 6, II 8, II 9, II 11

Spółeczny obszar rozwoju dziecka: III 1, III 2, III 4, III 5, III 6, III 8, III 9

Poznawczy obszar rozwoju dziecka: IV 1, IV 3, IV 5, IV 7, IV 11, IV 12, IV 13, IV 14, IV 15, IV 18, IV 19

Przygotowanie i przebieg zajęć

Przed zajęciami należy przygotować następujące narzędzia oraz inne środki dydaktyczne:

- laptop; ploter tnący
- tablica interaktywna;
- do przygotowania eliksirów: wyciskarka do cytrusów, truskawki, sok malinowy - pomarańcza - cytryna, miód - kiwi - sok z borówek - sok z czarnych jagód - śliwki;
- chusta animacyjna;
- dowolny instrument muzyczny;
- cukierki Skittels, talerz, miseczki, cukier, barwniki spożywcze;
- folie winylowe samoprzylepne w kolorach tęczy (pomarańczowe, żółte, zielone niebieskie, fioletowe)
- lina lub kreda, klocki w kolorach tęczy.

Przygotowanie do zajęć:

- duży arkusz białego brystolu z namalowaną kolorową tęczą;
- karta pracy dla każdego dziecka - łuk tęczy w połowie przedstawiony w kolorach, druga część bezbarwna;
- film edukacyjny "Jak powstaje tęcza";
- piosenka "Tęcza, tęcza, cza, cza, cza".

Dzień 1

Eliksiry Tęczowej Wróżki - giełda pomysłów

40 min

Narzędzia i materiały

duży arkusz białego brystolu z namalowaną kolorową tęczą, do przygotowania eliksirów: wyciskarka do cytrusów, truskawki, sok malinowy - pomarańcza - cytryna, miód - kiwi - sok z borówki - sok z czarnych jagód - śliwki

Metody i formy pracy

aktywna: giełda pomysłów, eksperymenty, ćwiczenia badawcze, metoda STORYTELLINGU, działania komputacyjne, rozmowa kierowana, praca w zespołach

Przywitanie dzieci ulubioną “powitanką”, np.”

“Gdy się dzieci chcą przywitać,
to dzień dobry mówią wszystkim,
uśmiech miły posyłają,
prawą rączką pomachają.”

Rozmowa na temat dzisiejszego nastroju dzieci.

Nauczyciel_ka zachęca dzieci do zabawy - dokończ zdanie:

“Kiedy pada deszcz lubię.....”

“Kiedy świeci słońce lubię”

“Kiedy pojawia się na niebie tęcza, to.....”

Narracja nauczyciela_ki z zastosowaniem metody storytellingu

“Wysoko w chmurach, za miękkimi obłokami, mieszkała Tęczowa Wróżka. Miała długie, lśniąco włosy w siedmiu kolorach, które często pojawiały się na niebie po deszczu, jako piękna kolorowa tęcza. Tęczowa Wróżka była z nich bardzo dumna. Cieszyła się, gdy dzieci na ziemi podziwiali jej kolorowe włosy.

Uśmiechała się wówczas do dzieci i machała do nich swoją kryształową różdżką.

Pewnego ranka Tęczowa Wróżka obudziła się i... szeroko otworzyła oczy ze zdumienia! Jej piękne włosy były pozbawione kolorów! Co się stało!?

Tęcza zniknęła z nieba! Żaden kolor nie świecił, nie tańczył, nie uśmiechał się. Nie było czerwonego - radości, niebieskiego - spokoju, ani żółtego - śmiechu.

— „Och, co ja teraz zrobię?” — zmartwiła się Tęczowa Wróżka. — „Bez kolorów dzieci będą smutne - to na pewno sprawka Deszczowej Wróżki - pomyślała i bardzo się zasmuciła. Ona nie lubi żadnych kolorów. Wróżka myślała jeden dzień, drugi i nic nie mogła wymyślić. Była bardzo przygnębiona.”

Rozmowa kierowana:

• **Jak myślicie, czy my przedszkolaki, możemy pomóc Tęczowej Wróżce, żeby jej piękne niegdyś włosy odzyskały dawne kolory?**

Dzieci podają możliwe rozwiązania.

“Macie rację. Możemy jej pomóc. Ale przedtem posłuchajcie, co było dalej.

“Wróżka wzięła swój wielki garnek i powiedziała:

— „Stworzę Słodką Tęczę Elikirów! Ale potrzebuję pomocy małych kucharzy. Wyruszę do przedszkola z wielką misją dla małych pomocników.”

I tak dzieci w przedszkolu zaczęły wielką misję ratowanie tęczy.

Nauczyciel_ka rozdaje dzieciom kolorowe opaski (podział na grupy - po przeliczeniu do 7 - tyle, ile jest kolorów tęczy).

ROBISZ.TO

Dzieci ustawiają się w małych grupach, sprawdzają kolejność kolorów z tęczą namalowaną na tablicy.

Nauczyciel_ka stawia przed dziećmi, różne przedmioty i produkty spożywcze z podziałem na kolory.

Czynności dzieci:

- Dzieci z opaskami w kolorze czerwonym wybierają truskawki - mieszają w słoiczku truskawki dolewając sok malinowy.
- Dzieci z opaskami w kolorze pomarańczowym – wyciskają sok z pomarańczy i przelewają do szklanki.
- Dzieci w żółtych opaskach – wyciskają cytrynę i dodają odrobinę miodu - mieszają żółty eliksir.
- Dzieci w zielonych opaskach – wybierają kiwi i ugniatają je widelcem.
- Dzieci w opaskach niebieskich – wybierają sok z borówki, przelewają do szklanki z wodą, mieszają.
- Dzieci w opaskach granatowych – mieszają sok z czarnych jagód (można dodać niebieski barwnik spożywczy).
- Dzieci w opaskach fioletowych kroją fioletowe, pachnące śliwki, umieszczają je w miseczce.

Wszystkie dzieci uczestniczą w kolorowej misji - pomagają Tęczowej Wróżce w odzyskaniu kolorów.

Dzieci przelewają, mieszają, ugniatają, kroją, wachają, smakują i tworzą kolor po kolorze.

Dzieci ustawiają wszystkie "eliksiry" na jednym stole, określają ich barwę, porównują, czy jest zgodny z kolorem włosów Tęczowej Wróżki.

Narracja nauczyciela_ki - pytania otwarte:

- Jak myślicie, czy Tęczowa Wróżka odzyskała kolory na swoich włosach?
- W jakich kolorach miała włosy Tęczowa Wróżka?
- Czy uważacie, że pomogliśmy Tęczowej Wróżce?
- Jak myślicie, w jaki sposób może się nam odwdzińczyć Tęczowa Wróżka?
- Czy od dziś tęcza będzie znów pojawiać się częściej na niebie?
- Zawołajmy Tęczową Wróżkę i powiedzmy "Tęcza gotowa" (dzieci wznoszą okrzyki).

Ciąg dalszy narracji nauczyciela_ki:

"Od tej pory często po deszczu, gdy zaświeci słońce, pojawia się piękna tęcza na niebie".

Dzieci dowiedziały się, że kolory można nie tylko malować – można je tworzyć, mieszać, smakować itd.

Zabawy ruchowe z kolorem

20 min

Narzędzia i materiały

chusta animacyjna, dowolny instrument muzyczny

Metody i formy pracy

aktywizująca: muzyczno - ruchowa, praca indywidualna, z całą grupą

Zabawa “Słońce świeci, deszczyk pada”

Zabawa z chustą animacyjną - na słowa “słońce świeci” dzieci chodzą na paluszkach unosząc wysoko ręce, poruszając dłońmi. Na słowo “deszczyk pada” kładą się na chuście animacyjnej i udają, że zasypiają. Zabawę powtarzamy kilkakrotnie.

Zabawa “Stań na właściwym kolorze”

Zabawa z chustą animacyjną - dzieci, przy dźwiękach dowolnego instrumentu, poruszają się wokół chusty. Gdy muzyka cichnie, na hasło: “czerwony” wszystkie dzieci stają na wskazanym kolorze. Zabawę powtarzamy kilkakrotnie, aż wyczerpią się wszystkie kolory na chuście.

Zabawa “Czerwony detektyw, żółty detektyw itd...”

Nauczyciel_ka zaprasza dzieci na dywan. Zabawa w utrwalanie kolorów tęczy.

Nauczyciel_ka wskazuje klocek w kolorze czerwonym. Dzieci z Czerwonej grupy (czerwone opaski) szukają w sali przedmiotów we wskazanym kolorze. Zabawa trwa do momentu, aż wszystkie grupy zlokalizują swój kolor w sali i dokończą wypowiedź:

czerwona jak...

pomarańczowa jak...

żółta jak...

zielona jak...

niebieska jak...

granatowa jak...

fioletowa jak...

Dzieci poznają piosenkę pt. “Tęcza, tęcza cza, cza, cza” w wykonaniu grupy Chochliki

<https://www.youtube.com/watch?v=5kJKnuffZEQ>

Improwizacja do muzyki

OPCJONALNIE: Nauczyciel_ka może przygotować kolorowe pompony z krepiny dla każdego dziecka.

Dzień 2

Film edukacyjny “Jak powstaje tęcza?” - quiz

10 min

Narzędzia i materiały

laptop, tablica interaktywna

Metody i formy pracy

słowna: rozmowa kierowana, quiz, **oglądowa:** prezentacja multimedialna, **aktywizująca:** elementy dramy, improwizacja, praca indywidualna, z całą grupą

KOLOROWY NASTRÓJ

Nauczyciel_ka wraz z dziećmi tworzy “kolorowy nastrój”.

- Każde dziecko wybiera kolor (spośród kolorów tęczy), który pasuje dzisiaj do jego emocji, nastroju, np. kolor żółty - słońce - mam dobry nastrój itd...
- Zabawa improwizowana: “ Pokaż, jak wygląda radość w kolorze żółtym” itd...

Oglądanie filmu edukacyjnego: “Jak powstaje tęcza?”

<https://www.youtube.com/watch?v=1RUab8MUDNk>

Po obejrzeniu filmu nauczyciel_ka zadaje pytania w formie quizu:

1. Co jest potrzebne, aby pojawiła się tęcza?
 - słońce i deszcz
 - śnieg
2. Ile kolorów ma tęcza?
 - 3 kolory
 - 7 kolorów
3. Którego koloru nie ma w tęczy?
 - czerwony, pomarańczowy
 - biały, czarny
4. Jaki kształt ma tęcza?
 - łuku
 - koła (okręgu)
5. Co, wg legendy, znajduje się na końcu tęczy?
 - krasnoludki
 - skarb

6. Jaki skarb chcielibyście znaleźć na końcu tęczy?

Runda pomysłów: dzieci wypowiadają się na temat ukrytych skarbów na końcu tęczy.

Opcjonalnie: dzieci rysują skarb, który może być ukryty na końcu tęczy.

Dzieci śpiewają piosenkę "Tęcza, tęcza cza, cza, cza" w wykonaniu grupy Chochliki

<https://www.youtube.com/watch?v=5kJKnuffZEQ>

Eksperymenty - zajęcia badawcze

20 min

Narzędzia i materiały

cukierki Skittles, talerz, miseczki, cukier, barwniki spożywcze

Metody i formy pracy

badawcza: eksperymenty, obserwacje zjawisk przyrodniczych i fizycznych, wnioskowanie, praca z całą grupą

Eksperyment 1

Tęcza z cukierków

Potrzebne: kolorowe cukierki (np. Skittles), talerz, ciepła woda

Nauczyciel_ka układa cukierki na brzegu talerza (np. w układzie tęczy).

- Wlewa powoli ciepłą wodę na środek talerza.
- Dzieci obserwują, jak kolory rozpuszczają się i „płyną” ku środkowi, tworząc tęczowy wzór! Mówią o swoich spostrzeżeniach.

Eksperyment 2

Tęczowy syrop sensoryczny (zjawisko kapilarności)

Potrzebne: miseczki, woda, cukier, barwniki spożywcze lub kolorowa krepina

- W każdej miseczce nauczyciel_ka przygotowuje wodę z cukrem i barwnikiem (np. czerwony, żółty, niebieski).
- Dzieci mieszają kolory i obserwują, jak powstają nowe (np. zielony z niebieskiego i żółtego).

Wywołanie zjawiska kapilarności:

- Dzieci zanurzają w kolorowej wodzie białe waciki lub papierowe ręczniki i obserwują "wciąganie kolorów". (UWAGA: opisany eksperyment trwa nieco dłużej). Dzieci opowiadają o swoich spostrzeżeniach.

Zabawy dydaktyczne z osią symetrii

20 min

Narzędzia i materiały

karty pracy dla każdego dziecka - łuk tęczy w połowie przedstawiony w kolorach, druga część bezbarwna, lina lub kreda, klocki w kolorze tęczy

Metody i formy pracy

aktywizująca: odkrywanie zjawiska symetrii,
odzwierciedlanie: symetryczne układanki, praca indywidualna

Zabawy edukacyjne z osią symetrii

Nauczyciel_ka rozkłada linę na środku dywanu (dzieląc dywan na pół). Po jednej stronie liny układa kod przedstawiający kolory (wg. kolorów tęczy) w różnej konfiguracji np 1 czerwony klocek, 2 pomarańczowe, 3 żółte, 1 zielony itp. Zadaniem dzieci jest ułożenie po drugiej stronie liny takiej samej sekwencji. Dzieci określają kolory, przeliczają klocki.

PRACA Z PLOTEREM TNĄCYM

Przygotowanie projektu - nauczyciel_ka (przed zajęciami) przygotowuje projekt:

- wybiera grafikę w formacie wektorowym (SVG). Najlepsze są tęcze składające się z oddzielnych łuków.
- nauczyciel_ka upewnia się, że każdy łuk tęczy jest traktowany jako osobny element, dzięki temu nauczyciel_ka będzie mógł/mogła wyciąć je z różnych kolorów folii.
- skalowanie - nauczyciel_ka dopasowuje wielkość tęczy do docelowego przedmiotu.

Wycinanie

- nauczyciel_ka przygotowuje folie winylowe (samoprzylepne) w kolorach tęczy (czerwony, pomarańczowy, żółty, zielony, niebieski, fioletowy)
- “załadowuje” pierwszy kolor do plotera i wycina odpowiadający mu łuk, powtarza to dla wszystkich kolorów, następnie usuwa niepotrzebną folię wokół wyciętych łuków.

Aplikacja

- Metoda 1 (od największego): nauczyciel_ka nakleja łuki od największego (zewnątrznego) do najmniejszego (wewnętrzny).
- Nauczyciel_ka rozdaje dzieciom kartę pracy wykonaną na ploterze tnącym przedstawiającą oś symetrii: na jednej połowie narysowana jest tęcza w 7 barwach. Zadaniem dzieci jest dorysowanie w sposób symetryczny drugiej części używając właściwych kolorów.

Zakończenie i podsumowanie zajęć:

Nauczyciel_ka zadaje pytania:

- Jakie elementy zajęć podobały się Wam najbardziej i dlaczego?
- Jakim kolorem przedstawisz Radość, a jakim Smutek?
- Nauczycielka wznosi żółty (radość) kolor do góry - Komu podobały się zajęcia przybiegnie do żółtego koloru, komu się nie podobały przybiegnie do szarego koloru - Deszczowej Wróżki.
- Krótka rozmowa na temat nastroju dzieci, uzasadnienie wyboru.

Opcjonalnie: zajęcia można zakończyć improwizacją do poznanej piosenki.

Podziękowanie za udział w zajęciach oraz pochwalenie dzieci za wzorową aktywność.

